

PÉNZÜGYI KISOKOS

Lépjen ki bántalmazó kapcsolatából
pénzügyileg felkészülten!

Hitel – válás esetén

Bevezető

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet 2000 óta nyújt segítséget a kapcsolati erőszak áldozatainak. Titkos menedékházakat, krízisambulanciákat, online tanácsadást működtet annak érdekében, hogy minél hatékonyabb megoldást találjunk az áldozatok számára. Jogi, pszichológiai tanácsadást, átmeneti lakhatási lehetőséget biztosítunk, valamint szociális munkásaink segítik a sokszor nagyon nem egyszerű újrakezdést.

Ez a kisfüzet, amit most a kezében tart, egy újabb fontos mérföldkő az áldozatok megsegítésében. Tapasztaljuk, hogy a bántalmazó kapcsolat többségében magával hozza pénzügyi nehézségek sorozatát is. Közös felvett hitelek, kezességvállalások, megigényelt családtámogatások, amelyek egykor lehetőséget nyitottak meg, a kapcsolat megromlása esetén nehéz helyzettel állítják szembe az áldozatokat.

Mit lehet ilyenkor tenni? A Segélyszervezet az Avon támogatásával azért készített el hat kisfüzetet nyomtatott formában, hogy pénzügyi kérdésekben is segítse az áldozatokat. A hat kisfüzet, amelyben szó esik a közös felvett hitelekről, a közös bankszámlákról, foglalkozik a babaváró hitel és a CSOK válás kapcsán felmerült kérdéseivel, segítséget nyújt a tudatos hitelvelvételben és tájékoztatást nyújt a gyorskölcsönök és hitelkártyák veszélyeiről.

Reméljük, hogy a kisfüzetekben lévő információk segítséget jelentenek ahhoz, hogy a bántalmazásról minél inkább múlt időben lehessen beszélni.

Tanácsra van szüksége? Forduljon hozzánk bizalommal!

<https://segelyszervezet.hu/penzugyi-tanacsadas-anonim-feluletunkon/>

Konkrét pénzügyi vagy hitellel kapcsolatos kérdés esetén vegye fel a kapcsolatot számlavezető bankjával, hitelezőjével, hogy személyre szabott, pontos tájékoztatást kapjon. Hiteltörlesztési nehézség esetén azonnal jelezze a problémát hitelezőjének! A megoldás kulcsa az együttműködés, valamint, hogy teljes körű és pontos információkat adjon pénzügyi helyzetéről.

HITEL – VÁLÁS ESETÉN

Mi történik a közös vagyonnal válás esetén?

Egy válás során sok mindenről dönteni kell, többek között a közösen szerzett vagyontárgyak, ingatlanok sorsáról.

A házasságkötés révén a házastársak között vagyontársaság keletkezik, azaz minden bevétel és vagyonnövekedés, amely az életközösség ideje alatt jön létre a közös vagyon részévé válik függetlenül attól, hogy ki kereste meg azokat. Tehát ha csak a férj dolgozik, a feleség pedig otthon van a gyermekekkel, akkor is a férj fizetése közös bevételnek számít.

Vagyonleltárt kell készíteni és tételesen sorra kell venni mindazon ingóságokat és ingatlanokat, melyek a közös vagyonhoz tartozhatnak. A tartozások ugyanúgy hozzátartoznak a vagyontársasághoz, ezért szerepelniük kell a vagyonmérlegben.

Közösek-e a házasság alatt felvett hitelek?

Egy házasság ideje alatt a házastársak együtt vesznek fel hitelt: ez lehet például a CSOK-hitel, a babaváró-hitel, vagy egy közösen felvett jelzálog alapú lakáshitel. Ezen esetekben a hiteligenylés együtt történik, mindkét házastárs adatait felveszi a bank és mindketten aláírják a hitelszerződést. A tartozásért ezek után egyetemlegesen felelnek, azaz mindkettőjükön követelheti a bank a tartozást, ha a másik nem fizet vagy fizetési képtelen.

A házassági vagyontársaság logikája alkalmazandó a tartozásokra is. Tehát függetlenül attól, hogy ki vette fel azt, a tartozás közösé válik. Ezáltal a házastárs bármelyik tagján követelhető, ha a másik nem törleszt. Ez alól kivétel az olyan tartozások esete, amelyek még a házasságkötés előtt keletkeztek és csak a házaspár egyik tagja vette fel önállóan. Ezek a házassággal nem kerülnek be a közös vagyonba tartozás-ként. Szintén kivételt képeznek a megörökölt adósságok. Ahogy az örökség útján szerzett vagyon nem válik a közös vagyon részévé, úgy a megörökölt adósságokért sem felel a házastárs.

A közösen felvett hitel sorsa a válás után

A hitel vagy egyéb tartozás szempontjából – amelyet a házastársak közösen vettek fel – lényegében teljesen mindegy, hogy a házasság felbomlik. A hitelszerződésben ilyen esetekben a férj és a feleség egyetemleges felelősséget vállalt a tartozásért, ami azt jelenti, hogy mindkettőjük önállóan is felel a teljes adósságért. A bank nem házastársként tekint rájuk, hanem adóstársként, amely függetlenül attól, hogy milyen családi vagy egyéb viszonyban állnak egymással.

A közösen felvett hitelek és egyéb közösen vállalt adósságok szempontjából teljesen mindegy, hogy mit tartalmaz a válóper során megkötött egyezség, mivel a bankkal vagy egyéb hitelintézettel aláírt hitelszerződés felülírja azt. Ez így van akkor is, ha az egyik fél a vagyonmegosztás során akár írásban vállalja a közösen felvett hitel rendezését, ugyanis ez nem fogja megakadályozni a bankot, hogy bármelyik házastárson követelhesse a törlesztést, mint adóstárson.

A közösen felvett hiteltől csak szerződésmódosítással lehet szabadulni. Ehhez együttesen fel kell venni a kapcsolatot a hitelintézettel és csak az egyik házastárs nevére átkérni a hitelt. Ebben az esetben természetesen a bank hitelképességi vizsgálatot fog lefolytatni, amelynek a tartozást átvállaló házastársnak egyedül is meg kell tudnia felelni.

Fontos! Kérje jogász segítségét a válás során, aki segít a vagyonleltár elkészítésében is.

Az önállóan vállalt adósságok és a válás

Ahogy korábban írtuk, főszabályként a házastársak felelnek a másik fél kötelezettségvállalásai után is, amibe beletartozik mindenfajta kölcsön, hitel és adósság. Két kérdést kell ebben az esetben körbejárni:

- meg lehet-e a szabadulni a házastárs adósságától a házasság időtartama alatt?
- felelünk-e a volt házastársunk tartozásaiért a válás után?

Az első kérdésre a válasz az, hogy a házastárs nem felel a másik fél által vállalt kötelezettségért abban az esetben, ha bizonyítani tudja, hogy ahhoz kifejezetten nem járult hozzá. Az tehát önmagában nem feltétlenül elég, ha nem tudott a kötelezettségvállalásról vagy a kölcsönszerződés aláírásáról, ez minden esetben egyedi elbírálás tárgya.

A válás önmagában nem szabadít meg a volt házastársunk tartozásától, legfeljebb mérsékli azt. Az életközösség felbomlását követően továbbra is felelünk a volt házastársunk adósságaiért, azonban azoknak csak a feléért. Ebben az esetben is alkalmazandó az a szabály, hogy a tartozásért való felelősségünket el tudjuk hárítani abban az esetben, ha bizonyítható, hogy a kötelezettség vállalásához nem járultunk hozzá.

A hitelmegosztás módjai

- **Válás után marad a hitel és a közös tulajdon:** a felek dönthetnek úgy, hogy noha kimondják a válást, azért még nem szabadulnak meg a közös ingatlanuktól. Dönthetnek úgy, hogy marad közös tulajdonban a ház, és a hitelt is közösen fogják a továbbiakban fizetni. Ha ilyen eset áll fenn, a szerződésmódosításra nem lesz szükség. Olyankor szokott kialakulni ez a helyzet, amikor egyik félnek sincs elég pénze ahhoz, hogy kivásárolja a másikat, és hitelt sem tudnak felvenni a másik kivásárlására, mert a fizetésük már nem bírna el egy újabb törlesztőrészletet.
- **Végtörlesztés:** a felek dönthetnek úgy, hogy a válás előtt (vagy közben, vagy után) visszafizetik a lakáshitelt. Minden bizonnyal ez a legkézenfekvőbb és legegyszerűbb megoldás, hiszen így mindketten megszabadulnak a közös tehertől, és ha eladják a házat, az ebből kapott összeget pedig elfelezik, akkor mindkettejüknek marad annyi pénze, hogy elkezdhesék az új életüket. És bár

valóban ez a legideálisabb megoldás, sajnos csak keveseknek van lehetősége élni ezzel. Esetleges megoldás lehet az, hogy a fennálló hiteltartozást elosztják kettővel, és mindketten felvesznek rá egy-egy hiteltörlesztő hitelt. Ilyenkor azonban számolni kell azzal is, hogy ebben az esetben is szerződésmódosításra lesz szükség. Ha hamarabb szeretnénk végtörleszteni, akkor általában ki kell fizetnünk a végtörlesztés költségeit is, ami a teljes visszafizetendő összegnek 1-2 százaléka szokott lenni. Ha tehát valakinek még 30 millió forint tartozása van, akkor akár 300-600 ezer forinttal is számolnia kell.

- **Az egyik fél viszi tovább a hitelt és ő lesz a tulajdonos is:** az egyik fél kivásárolhatja a másikat a hitelből. Ha az egyik fél ugyanis igényt tart a lakásra, és a fizetése megengedi, hogy egy újabb hitelt felvegyen, hogy kivásárolja a másikat, akkor ez jó megoldás lehet, hogy lezárják a múltat. A bökkenő ebben a megoldásban ott van, hogy amennyiben jelzáloghitelt szeretne felvenni az illető, akkor a bank ragaszkodni fog ahhoz, hogy a házastársunkat vonjuk be adóstársként. Ha tehát még nem váltunk el, de szeretnénk, akkor ezzel a problémával kell szembenéznünk. Ilyen esetekben jó megoldás lehet az, ha az adott bank számára a felek benyújtanak egy vagyoni jogi megál-lapodást. Ebben mindkettejüknek le kell írniuk, hogy milyen követeléseik vannak a másikkal szemben, és pontosan meg kell nevezni azt is, hogy milyen követeléseket nem támasztanak a másikkal szemben. Ha ezt benyújtjuk, onnantól a bankok igen rugalmasan tudják kezelni a válásra készülő házastársak esetét.
- **Az egyik fél marad csak adós, ám marad a közös lakástulajdon:** ritkán fordul elő olyan helyzet, amikor a felek úgy döntenek, hogy mindketten fizetik továbbra is a törlesztőt, azonban a ház csupán az egyikük tulajdona lesz. Ez – mivel az egyik félnek igen kedvezőtlen – nem fordul elő túl gyakran, de ha valamilyen oknál fogva mi ezt a döntést látnánk a legcélszerűbbnek, akkor a szándékunkat mindenképpen jeleznünk kell a banknak.
- **Csak az egyik fél az adós, csak az egyik fél a tulajdonos:** ez sem túl gyakori eset, és csak akkor fordulhat elő, ha a ház megvásárlásakor a házaspár vagyonmegosztást készített, azaz pontosan leírták azt, hogy mi képzí az egyik fél tulajdonát, és mi képzí a másik fél tulajdonát. Ennek keretei között egyértelműen le kell írni azt is, hogy a tulajdonos fél saját vagyonból vásárolta meg az ingatlant, és a törlesztőrészt is saját vagyonból fizeti. Ha ilyen helyzet áll fenn, akkor a másik félnek nincs kötelezettsége a bank felé, hiszen nincs bevonva adóstársként. Ezzel együtt azonban azzal is számolni kell, hogy válás esetében még csak vita tárgyát sem képezheti az ingatlan, az mindenképpen a tulajdonosé marad.

Hitelintézzettel kötött kölcsön- vagy hitelszerződés esetén egészen biztosan szükség lesz szerződésmódosításra. Ez azonban nem váltja ki a felek közötti írásos megállapodást!

Fontos! Kérje jogász segítségét a válás során, aki segít a vagyonelosztási kérdésekben és azok szerződésbe foglalásában is.

CSALÁDI KEDVEZMÉNY VÁLÁS UTÁN

Közös szülői felügyelet és a felváltva gondozás

Előfordulhat, hogy az elvált, külön élő szülők családi kedvezményt érvényesítenek a gyermekeikre, közös felügyeletet megállapító bírósági döntés, illetve ügyvéd előtt tett megállapodás alapján. Fontos azonban tudni, hogy a közös szülői felügyeleti jog nem azonos a gyermek felváltva gondozásával. A közös szülői felügyeleti jog azt jelenti, hogy a gyermek életét meghatározó körülményekről – például névválasztás, iskolaválasztás, állampolgárság megválasztása – a szülők közösen döntenek.

Azaz a felváltva gondozás ettől eltérően azt jelenti, hogy a szülők megegyeznek abban, hogy a gyermek meghatározott ideig az egyik, meghatározott ideig pedig a másik szülő háztartásában él, tehát időszakonként vagy anya, vagy az apa gondoskodik róla. Azaz felváltva gondozás azt jelenti, hogy a szülők a gyerekek gondozását egymás között megosztják, a gyerekek 50-50%-os időt töltenek a szüleikkel. A felváltva gondozás esetén a családi pótlékot is 50-50%-ban vehetik igénybe a volt házastársak. A családi kedvezményre is 50-50 %-os arányban jogosultak!

A közös szülői felügyeleti jog a felváltva gondozás előfeltétele, de ettől a szülők még nem minősülnek felváltva gondozó szülőkknek; ezt bírói ítélet vagy a felek bírói ítélettel jóváhagyott egyezsége, illetve a felek megállapodása tartalmazza.

(Létezhet még kizárólagos felügyelet. Ez azt jelenti, hogy az egyik szülő láthatási jogát korlátozzák, nem találkozhat a gyerekeivel. Ez családi bántalmazás esetén szokott előfordulni.)

Fontos! A szétköltözéskor ill. a válás kimondásakor módosítani kell az adókedvezmény igénybeviteléről a nyilatkozatot mindkét fél munkahelyén. A családi kedvezmény érvényesítéséhez nem elegendő az, hogy a szülő gyermektartást fizet, illetve hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos kiadásokhoz, és az sem, hogy a felváltva gondozásról megállapodás született bíróság vagy ügyvéd előtt.

Ha a szülők egyenlő időszakokban felváltva gondozzák gyermeküket jogerős bírósági döntés, egyezség vagy közös nyilatkozat alapján, és ezért a családi pótlékra 50-50 százalékos arányban mindkét szülő jogosult, akkor a gyermek a családi kedvezményénél mindkét szülőnél szerepeltethető kedvezményezett el-tartottként, valamint a szülő házastársának bevallásában is.

Felváltva gondozás esetén a gyermekek után akkor érvényesíthet mindkét szülő családi kedvezményt, ha a kormányhivatal felé közösen nyilatkoztak, és a családtámogatási ellátásra – családi pótlékra – határozat alapján 50-50 százalékban mindkét szülő jogosult. Így a családi kedvezményre – 50-50 százalékos mértékben – mindkét szülő jogosulttá válik.

Azok a szülők, akik a gyermeküket ugyan felváltva gondozzák, de a családi pótlék 50-50 százalékos megosztását nem kérelmezték, nem jogosultak mindketten családi pótlékra, és így családi kedvezményre sem.

Mit kell tennie, ha tudja, hogy a volt párja jogtalanul igénybe veszi a családi kedvezményt?

Amennyiben elköltözött a volt házastársa, a válás kimondásától kezdve a másik fél nem lesz jogosult a kedvezmény igénybevitelére. Az adóbevallásában fel kell tüntetni a gyerekek adóazonosító jelét, így a jogtalan igénybevitel az adóbevallásban egyértelműen látszani fog. A másik fél nem tilthatja meg Önnek, hogy gyermeke(i) után igénybe vegye az adókedvezményt. Ön sem tilthatja meg neki, hogy igénybe vegye. Egyszerűen a törvény úgy rendelkezik, hogy nem veheti igénybe.

Önnek nem kell tudnia, hogy mit ad le az adóbevallásában, ez ügyben teendője nincsen, a jogtalan igénybevitel következményei nem Önt terhelik.

AVON
AZ ERŐSZAK ELLEN
A NŐKÉRT

Tanácsra van szüksége? Forduljon hozzánk bizalommal!

<https://segelyszervezet.hu/penzugyi-tanacsadas-anonim-feluletunkon/>

Konkrét pénzügyi vagy hitellel kapcsolatos kérdés esetén vegye fel a kapcsolatot számlavezető bankjával, hitelezőjével, hogy személyre szabott, pontos tájékoztatást kapjon. Hiteltörlesztési nehézség esetén azonnal jelezze a problémát hitelezőjének! A megoldás kulcsa az együttműködés, valamint, hogy teljes körű és pontos információkat adjon pénzügyi helyzetéről.

Impresszum:

A kiadványt az Ökumenikus Segélyszervezet készítette az AVON támogatásával.

Fotók: Rónai Gergely és Adobe Stock, Freepik

Kézirat lezárva: 2023. augusztus